

גליון 675
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

יחידה למסעדות קייטש על האישור ליחידתם במבואות

סיפורי חז"ל

ר' אבא בר זמינא היה חייט. פעם תפר ותיקן בגדים בביתו של גוי אחר בעיר רומי. הגיש הגוי לר' אבא בשר נבלה, ופקד עליו לאכלה. סירב היהודי, וגם אחרי שאיים עליו הגוי שיהרגהו אם לא יאכל, לא נכנע ר' אבא ואמר, אם רוצה אתה להרגני, הרשות בידך, אני לא אוכל זאת כי יהודי אני ובשר נבלה אסור לנו לאכול. התנהגותו של היהודי מצאה חן בעיני הגוי, מיד הרפה ממנו ואמר בלשון רכה, כעת אגלה לך, שכונתי הפוכה היתה, לו היית אוכל מהבשר, הייתי הורג אותך, לדעתי, חייב כל אדם להיות חזק באמונתו, אם יהודי הוא, עליו לדבוק בדתו, ואף אם חייו בסכנה עקב כך. אמר ר' מנא, אם היה ר' אבא יודע שרבנים התירו בשאר המצוות לעבור ולא ליהרג, היה אוכל את הבשר, כי בתוך בית היו באותה שעה בצנעה, ואז היה מת בידי אותו גוי ח"ו.

(ירושלמי שבועות ד' ב')

פרשת השבוע

בתוך גופו, נפשו לקויה ונשמתו נפגעה ונפגמה, הרי ברחובות העיר עלול להסתאב עוד יותר ח"ו, ומשום זה צריכים להכניס אותו לפנים, לתוך אויר של קדושה וטהרה, כדי שיקבל גם הוא שפע של קדושה, ויטהר את עצמו ואת נפשו מטומאתו וחסאתו. ואולם מי שנפשו זכה ונקיה מכל כתם ופגם, ולבו הטהור נדב להביא "קרבת נדבה לה", הוא איננו זקוק דווקא למקום הקודש, והוא יכול להימצא ולאכול את קרבנו בכל מקום בלי כל חשש, שנשמתו בהירה תמה וטהורה.

יקריב אותו לרצונו (א' - ג')

המגיד הקדוש ממעורטש זיע"א פירש: יקריב את רצונו סיפר ה"חווה" הקדוש מלובלין זיע"א: פעם בליל חורף קר היה הקיסר נאפוליון לן באהל שמיכות. לפתע תקפו צימאון גדול למים, אולם התעצל לצאת מתחת שמיכותיו, אמר בלבו הקיסר: א"כ עצלן אתה נאפוליון, ומה בינך לאחרים? ומיד קפץ ממשכבו והלך לקצה השדה, שם עמדה חבית מים. כיון שהגיע לשם, חזר ונמלך נאפוליון: בשביל מעט מים טרחתי כל כך ולא יכולתי להתגבר על הצימאון, א"כ מה ביני לבין שאר בני אדם? התאפק ולא שתה, וחזר על יצועו. לרצון כזה, סיים ה"חווה" את סיפורו, אני קורא שבירת רצון.

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (א-ב') מסופר על הרה"ק רבי ישראל המגיד מקונוץ זיע"א, שעוד בימי ילדותו כבר נתגלו בו סימני גדלות יחד עם ניצוצי קדושה וטהרה. יום אחד בקראו את הפרק "איזהו מקומן של זבחים" קודם התפלה, פנה למלמד ושאלהו, למה הקרבנות שבאו לשם כפרת עוונות חטאים ופשעים, נאכלים רק לפנים מן הקלעים בתוך כותלי ביהמ"ק עצמו, ואילו הקרבנות הבאים בתור נדבה, נאכלים בכל העיר, ולא דווקא במקום הקודש, והלא לפי ההגיון צריך להיות להיפך, קרבנות נדבה שבעליהם מביאים מתוך רצון טוב ורוח נדיבה, צריכים היו לאכול אותם במקום טהרה בתוך בית המקדש, מכיון שבאו ממקור טהור ומתוך לב טהור, אבל קרבנות כפרה שבאים מאת חוטאים, לא היו צריכים להביאם אל הקודש, אלא לאכול אותם ברחובה של עיר.

המלמד לא מצא תשובה, וביקש מהילד שיענה, והילד פנה בשמחה ואמר, כמדומני שמצאתי תשובה, מי שחטא ואשם בעבירות שבין אדם למקום או בין אדם לחברו, דווקא אותו ואת קרבנו צריכים להכניס אל הקודש, הוא אשר טומאה רצוצה

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 7:39 ת"א: 7:41 ר"ת: 8:16

פרשת ויקרא

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:25 ת"א: 6:40

הטריפה את דעתו, הלא טרם בואו לכאן, סיפרו באוזניו חסידים אשר התגוררו בעירו, אותות ומופתים גדולים, ישועות ונפלאות אשר פועל הרבי עבור היהודים הבאים אליו להתייעץ עמו ולהתברך מפיו, ומשום מה דוקא הוא נתקל בחומה של שתיקה, באטימה שאינו מבין את פירושה.

אך היהודי שלבו כמעט ונשבר וכמעט נתייאש, לא הרפה, שוב ושוב שטח בבכי גובר והולך את בקשתו לפני הרבי, וציין כי בן זה יחיד הוא לו, וכי מועד הגיוס מתקרב, ואנה אני בא, בלי בני יקירי זה, טוב מותי מחיי, התייפח בבכי קורע לב. אך דבריו ודמעותיו כמו שבו ריקם, דומה היה כי אין הרבי מקשיב כלל לדבריו.

בסופו של דבר יצא מלפני הרבי, כאשר אך ברכת שלום מהדהדת באוזניו, הצדיק לא הבטיח מאומה, בלית ברירה ובלב שבור ורצוף, עלה היהודי על העגלה ויצא חזרה לדרך הארוכה לביתו. כשהגיע לביתו, סיפר לאשתו ולבני ביתו על האכזבה הגדולה שהיתה מנת חלקו בביקורו אצל הרבי. הללו ניסו לעודדו, שבוודאי משהו שמימי מסתתר מבעד לשתיקתו של הצדיק, ואל לו להיכנס חלילה לייאוש, ישועת ה' כהרף עין. בצר לו, הרבה האב בתפילות ובתחנונים, ועל אף מועקת לבו, לא פסק מלקוות ולצפות לישועה, הרי שערי דמעות לא ננעלו, וגם התפילות הרבות יעשו מחצה, וככל שהתקרבו הימים למועד ההתייצבות, כן הרבה בתפילותיו ובעתירותיו, ספר התהילים לא מש מידו, כשדמעות חמות מרטיבות את הדפים הישנים של התהילים.

בבוא היום בבוקר השכם, קמו ר' שלמה ובנו ולבותיהם הולמים, מועד ההתייצבות נקבע לשעה מסוימת והמפקדה הצבאית מתנהלת על פי תקנות קשוחות, דינו של המאחר חמור מאד, עד כדי כניסה לבית הסוהר, לאחר תפילה ואכילת פת שחרית, יצאו האב ובנו ממפתן ביתם ועיניהם מצפות לישועה, אך עוד לא הספיקו להתרחק ממטחוי הבית, והנה לקראתם יהודי דל בשר וכפוף קומה, בראותו את הבאים לקראתו, הניח יד ימינו על לבו, ובקול צרוד קרא "יהודים יקרים, מדרך ארוכה באתי הנה, ועדיין לא בא אוכל לפי, אנא בטובכם הגישו לי פת לחם לאכול וצפחת מים לשתות ותחיו את נפשי אוי".

פניו המוריקים של ר' שלמה החווירו, בדיוק עכשיו כאשר כל רגע יקר הוא מפו, אם לא די בידיו הריקניות לקראת ההתייצבות גם יאחר, בדיוק בזמן גורלי זה צץ יהודי זה כמו מבטן האדמה. העני הבלתי מוכר, נושם ונושף בכבדות, וימינו נתונה עדיין על לבו כמו עוצר הוא בעדו מפרוח מגופו. והיהודי שאצה לו הדרך, הביט בו ברחמנות מהולה ברתחה, וכבר אומר הוא לומר לו כי מימינו ומשמאלו מקדם ומאחור, מתגוררות משפחות יהודיות טובות לב ופתוחות ידיים, ואלו בוודאי ישמחו להשביע רעבונו ולהקל צערו, אך ירחם ויטטה מנתיבו כי נחפו הוא לדרך קשה, והוא עצמו זקוק לרחמי שמים מרובים.

החסד פתחה לפניכם את שערי הרחמים לרווחה

שנים רבות חיכה ר' שלמה לבן זכר, תפילות ותחינות רבות שפכו ר' שלמה ואשתו לפני בורא כל העולמים, אצל רבים מצדיקי דורו הזכיר את עצמו, כדי להתברך מפייהם. ותפילותיהם וציפיותיהם לא היו לשוא, היה זה ערב שבת כאשר אנשי העיירה נתבשרו שלר' שלמה נולד בן זכר, השמחה בביתם היתה רבה, שמחת הברית עברה מתוך שמחה גדולה, כאשר רבים מיהודי העיירה נטלו בה חלק, רבה של העיירה שימש כסנדק, ומוהל מומחה הוזמן מעיר סמוכה להכניס את הרך הנימול בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. ר' שלמה ערך סעודה כיד המלך, כמובן שלא שכח את אביוני העיר שכולם הוזמנו וזכו להתענג בתענוגי בשר ודגים.

השנים חלפו, הרך הנימול גדל והיה לבחור ירא שמים, נח לשמים ונח לבריות, בישיבה היה בין הבחורים הלמדנים והיטב נחת רבה להוריו ולמוריו. עד לאותו יום בהיר, בה הודיעו שלטונות הצבא לר' שלמה, שבנו חביבו מחוייב גיוס, ועליו להתייצב תוך כמה שבועות במפקדה הצבאית, ולהפוך לחייל מן המגין של הצבא הקומוניסטי. חייו השלווים של ר' שלמה וזוג' הופרו בבת אחת, תפילות רוויות דמעות היו מנת חלקם יום וליילה, השתדלויות רבות שלא העלו דבר, והייאוש כמעט ומלאו את לבם, כשאחד מידידיו הציע לו לנסוע אל הרה"ק רבי מנחם מענדל בעל ה"צמח צדק" מליואבאוויטש זיע"א (יומא דהילולא י"א ניסן), שבברכותיו פעל ישועות גדולות לבני ישראל, על אף המרחק הרב שהיה עליו לנסוע, לא חשב ר' שלמה פעמיים, ויצא לדרך עוד באותו היום.

ימים וליילות שרך עצמו בדרך עד שהגיע לביתו של ה"צמח צדק", כשספר התהילים לא מש מידו, המתין לתורו להיכנס לרבי, וכשהגיעו תורו, ואך דרכו רגליו בחדרו של הצדיק, פרץ בבכי מהתרגשות ופחד גם יחד, ושפך לפני הרבי את מר שיחו: "בן יחיד ויקר יש לי, ועתה הגיע לגיל הגיוס, ובתוך שלושים יום עליו להתייצב במפקדה הצבאית בעירו, שם יוחלט גורלו לשבט או לחסד, בריא ושלם הוא ב"ה בני יקירי, טוב רואי, ובדרך הטבע אני לא רואה שום סיבה לשלילה או לדיחוי, "רבי" זעק היהודי מקירות לבו, "מה אעשה לבני ביום שידובר בו"? האב האומלל לא היה צריך לפרט את חששותיו הגדולים, השירות הצבאי כרוך בקשיים רבים, ובסכנות לגוף ולנשמה, שמירת שבת, כשרות, וקיום המצוות, בגדר מסירות נפש הן, ואין כמעט אפשרות לבחור יהודי בצבא הקומוניסטי, להישמר ולהישאר שומר תורה ומצוות. אנא רבי! זעק מנבכי ליבו, בטל את הגזירה הנוראה מכל, צדיק גוזר והקב"ה מקיים.

ה"צמח צדק" האזין לשיחת האב הכאובה בקשב רב, מצחו הבהוק נתמך בידו העדינה, הוא ישב זמן רב כשעיניו עצומות, אך לא הגיב במאומה. הלחץ בלב האב השבור גבר, שתיקתו של הרבי כמעט

משל ונמשל

הוי דן את כל האדם לכף זכות

לעתים קרובות יארע ששני בני אדם נעשים צהובים זה לזה ונוטרים איבה שנים על שנים, יש שיבקש אדם מחברו איזה דבר והלה מסרב לעשות את מבוקשו, מיד הוא הופך לו לשונא בנפש, ומוכן הוא לקורעו כדג, ברם אילו היה כל אדם מביט על חברו כעל גדול הימנו, ודאי שהיה יכול ללמד עליו סניגוריא ולמצוא לו צד זכות.

משל לראובן שבא לידי דין ודברים עם חברו שמעון ורב עמו, והיה בלבו עליו. לימים היה ראובן מהלך ברחובה של עיר, ופגש באחד מידידיו הטובים לוי, שהיה מקובל עליו כאדם מהוגן וישר דרך, סיפר ראובן ללוי על הדברים שנפלו בינו לבין שמעון, והוסיף כי גדולה הטינה שהוא שומר לשמעון משום שהלה לא צדק כל עיקר בריבו אתו, אמר לו לוי, וכי מכיר אתה יפה בטיבו של שמעון זה, שאתה בטוח כל כך שאינו אדם כשר? לפני ימים אחדים ראיתיו דרך מקרה מסב במסיבה עם רבנו הגאון המפורסם בחסידותו, ורבנו חלק לו כבוד גדול. מששמע זאת ראובן תמה תמיהה גדולה, ברם לא עלה על דעתו להטיל ספק באמיתות הדבר שכן היה לוי מקובל עליו כאדם מהימן ביותר, פתח ואמר לו יודע אתה, הרהור ספק נכנס בלבי שמא לא צדקתי בריבי עם שמעון, ואף על פי שבטוח הייתי עד היום בצדקתי, מששמעתי סיפורך התחלתי מהסס בדבר שמא מי יודע. לאחר כמה ימים נפגשו שוב שני הידידים, אומר לוי לראובן יודע אתה, אתמול שוב ראיתי את שמעון יושב לפני שני גדולי הדור, ושניהם קירבוהו קירבה יתירה וכיבדוהו כבוד גדול. מיד נפל ראובן על פניו בוכה ומצעק וי וי מה גדול החטא שחטאתי נגד רבי שמעון, מעתה גם רבי איתקרי, עכשיו אין עוד כל צל של ספק בלבי שלא אני צדקתי באותו ענין, אף איני יכול כלל להבין כיצד הייתי בטוח כל כך, שאדם גדול שכמותו הוא הרשע ואני הצדיק.

(בשם הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

אבל מחשבות אלו תופסות מוחו רק לשניות מועטות, כי מיד התנער הוא מהן, כאילו שוכח את מצבו ואת צערו דאגתו העצמיים, וברוחב לב ובסר פנים יפות, הזמין את האורח הרעב פנימה לביתו ואמר: "בוא אחי היקר אכול ושתה וברך את האלוקים", נכנס האורח נוטל ידיו, מברך ואוכל ושותה, ומותיר, ועיניו אורו, "כשם שהחייטני" אמר לבעל הבית "כן יוסיפו לך משמים חיים וטובה וברכה". וכבר נחפו העני לדרכו, והיהודי זרו את בנו "הבה נודרו, כי אצה לנו הדרך", שלא נאחר חלילה ונענש על כך.

אצו ורצו כל הדרך, וכשהגיעו ברגע האחרון, נכנסו שניהם לבית המפקדה, והממונים על הגייסות הביטו בבחור הנושם ונושף בכבודות, מחמת יראה ופחד ומרוב בהילות, הממונים הביטו בו בעיניים זועמות, והבהילו את הרופא לבדוק את הבחור היהודי שהגיע זה עתה, אם ראוי הוא לשרת בצבא, הרופא הצבאי בחן את הבחור מכף רגל ועד ראש, נקש על ראשו, הביט לתוך גרונו, בדק את אוזניו, הצמיד ידיו זו לזו, והפטיר ספק בכעס ספק בקוצר רוח: "שלחו מעלי גופות שאינן ראויות למדי צבא".

ר' שלמה ובנו המאושרים, נסעו הביתה ובידיהם כתב השחרור של הבן מהצבא, עיני שניהם זלגו דמעות התרגשות, תודה והודיה להש"ת. כעבור זמן מה נמלך היהודי ונסע ל"צמח צדק" "שתיקתו של הרבי" אמר לבנו בקורת רוח, "יפה הייתה מכל הקולות שבעולם, מן הראוי כי אבשר לו את הבשורה הטובה".

כשנכנס לחדרו של הרבי, האיר לו ה"צמח צדק" את פניו הקדושות ואמר: "בבואך לפני לא אמרתי לך מאום, יען כי לא ראיתי בעבורכם שום פתח לישועה, אמור נא לי מה עשית באותו יום אשר בזכותו זכיתם לישועה הגדולה חוץ לדרך הטבע?" היהודי נדהם, לרגע התגלגלו מחשבותיו אחרנית, ולפתע נזכר הוא, ושח באוזני הרבי את סיפורו של אותו עני שביקש דבר מה להסעיד לו באותו יום גורלי, שמא ואולי יש קשר בין זה לזה.

הרבי חייך ואמר: "אכן, שערי רחמים סגורים היו בעבורכם, אך פעולה זו של חסד ודוקא בזמן ובעת כה לחוץ, פתחה לפניכם את שערי הרחמים לרווחה, מצווה זו שקיימתם בהכנסת אורחים ובמתן אכילה ושתיה לאדם עני ורעב, התייצבה לפניכם להמליץ טוב בעדכם, צדקה מעבירה את רוע הגזירה".

צ'ין אדם לחברו

יתן ויחזור ויתן

מספרים על יהודי עני שנכנס לפני חג הפסח אל הרה"ק רבי דוד מטלנא זיע"א ואמר: בימים אלה באים כולם אל הרב לשאול שאלות בהלכות הפסח. גם לי יש שאלה גדולה: מה נאכל? הביט הצדיק בפניו הכחושות והמורעבות של היהודי ואמר: "אתרץ לך את קושייתך", ובתוך- כך הוציא מטבע מכיסו ונתנו לו. למחרת חזר העני בעיניים מושפלות אל רבי דוד ואמר: "רבי, התירוץ שקיבלתי ממנו אתמול כבר לא נותר ממנו מאום, והקושיה הקשה חזרה למקומה". הרבי חייך והוסיף לו כהנה וכהנה.

למנוע צער

מסופר על הרה"ק רבי יעקב ישראל קנייבסקי מסטיפלא זיע"א, שאחד מתלמידיו נכנס אליו לפני פסח ושוחח עמו אודות אלמנה אחת שבעלה שהיה תלמיד חכם נפטר לפני פורים, ואותו תלמיד היה קרוב של התלמיד חכם. בתוך השיחה אמר הרב עוד מעט מגיע פסח, האלמנה תשב בליל הסדר ויהיה לה צער, כיון שהיא תחוש בבדידות ותיזכר שאין לה בעל, כי בעלה נהג לאכול מצות יד בליל הסדר, ומן הסתם עכשיו היא לא תקנה מצות יד. אמר לו הרב אני אתן לך מצה משלי עבורה. קם הרב לחדר השני הוציא מהחבילה מצה ונתנה ביד תלמידו, ואמר יש פה מספיק בעד שיעורי הכזית

שצריכים לליל הסדר. והוסיף הרב כשתתן לה את המצה אל תאמר שאני נותן לה, מכיון שאסור לתת מתנה לאשה, תאמר שאני נתתי לך, ואתה נותן לה. מספר התלמיד, אין לתאר במילים את ההתרגשות הרבה עד לדמעות, שהיתה בבית האלמנה, כשנכנסתי ואמרתי לה, יש לי עבורך מצה מהסטיפלר לליל הסדר.

לא אצער אדם עבור מצות

מהודרות

רבה של ירושלים עיה"ק, הרה"ק רבי יוסף חיים זונענפעלד זיע"א, היה משקיע מאמצים רבים באפיית המצות, שיהיו בתכלית ההידור והכשרות. ופעם קרה בשעת אפיית המצות שאחד מעוזריו העיר לו, שאחד העובדים מתרשל קצת בגלגול העיסה, ומן הראוי שהרב יגער בו ויורו אותו.

השיב לו רבי חיים: חס וחלילה, זאת לא אעשה, אני אצער פועל עני וקשי יום, ואגער בו, רק משום שאני חפץ במצות מהודרות? אני מצדידי עושה כל מה שביכולתי ואינני חוסך בהוצאות, ובנוסף לכך מתפלל אני להשי"ת שיזכנו במצות ביתרון ההידור והכשרות, וסמוך ובטוח אני שהקב"ה יקבל תפילתי, כי הוא בוחן לבבות ויודע, עד כמה אני חפץ לקיים מצוה זו כהלכתה, אבל לקבל מצות מהודרות תמורת גערה בפועל עני? יצא שכרה בהפסדה.

תלולא דצדקיא

שבת קודש ז' ניסן

הרה"ק רבי יצחק מדראביטש ב"ר יוסף (תלמיד הבעש"ט - תק"ד)
הרה"ק רבי ישכר דוב מזידיטשוב ב"ר יצחק אייזיק מכפר ספרין (תקצ"ב)
יום ראשון ח' ניסן
רבי ר' אליה שפירא ב"ר בנימין וואלף (אליהו רבה - תע"ב)
הרה"ק רבי מרדכי מנעשחזו ב"ר דוב בער (תק"ס)
יום שני ט' ניסן
הרה"ק רבי יעקב צבי יאלעס מדינוב ב"ר נפתלי (תלמיד החוזה - מלא הרועים - תקפ"ה)
הרה"ק רבי חיים מאיר (אמרי חיים) ב"ר ישראל מוויזניצא (תשל"ב)
יום שלישי י"ג ניסן
מרים הנביאה בת עמרם (ב"א תפ"ז)
יום רביעי י"א ניסן
רבינו משה בן נחמן רמב"ן (ה"א כ"ט)
הרה"ק רבי ישעיהו ב"ר אברהם הורוויץ (של"ה - שי"ז)
יום שישי י"ג ניסן
רבינו יוסף קארו ב"ר אפרים (בית יוסף-של"ה)
רבינו משה אלישיך ב"ר חיים (אלשיך-שנ"ז)
הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר שלום שכנא (ה"צמח צדק" מליובאוויטש - תרכ"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

שמונה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטבין שליט"א
מו"ס "בם אבן אודר" רפרום יוסף הרשב"ע על המעשרים.

חוקות הגויים (ד')

מנהג ישראל להעמיד הבימה באמצע בית הכנסת, והמסנה מזה ומעמיד אותה סמוך לארון הקודש, הרי זה כדרך העכו"ם, ועובר על לאו שבחוקותיהם לא תלכו. (ש"ת מחולת המחנים, סימן ה', שבילי דוד, יורה דעה סימן קע"ח, שו"ת מכתב סופר, אורח חיים סימן א', שו"ת שאילת שלום, מהדורה תנינא סימן קע"ט, שדי חמד, אסיפת דינים מערכת בית הכנסת, אות י"ג, שו"ת שרידי אש, חלק ב' סימן קנ"ד, שו"ת אפרקטא דעניא, חלק א' סימן קי"ח, שו"ת מנחת יצחק, חלק ג' סימן ד', ועיין עוד בשו"ת דברי מלכיאל, חלק ה' סימן רל"ד, ושו"ת מהר"ם שיק, יור"ד סימן קס"ה, ובספר טהרת יו"ט, חלק י' עמוד קנ"א)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק

רבי חיים מאיר (אמרי חיים) ב"ר

ישראל מוויזניצא זיע"א

נלב"ט ט' ניסן תנצב"ה